

SPRÁVA O ČINNOSTI ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V PREŠOVE ZA ROK 2025

Štátny archív v Prešove (ďalej len ŠAPO) má dve oddelenia – oddelenie spracúvania archívnych dokumentov (ďalej len OSAD), oddelenie služieb verejnosti (ďalej len OSV) a sedem pracovísk – špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči, pracovisko Archív Bardejov, pracovisko Archív Humenné, pracovisko Archív Poprad, pracovisko Archív Stará Ľubovňa, pracovisko Archív Svidník a pracovisko Archív Vranov nad Topľou.

Štátny archív v Prešove a jeho pracoviská

Prešov Slovenská 40

Prešov Slanská 31

Levoča

Bardejov

Humenné

Poprad

Svidník

Stará Ľubovňa

Vranov nad Topľou

A. PERSONÁLNY STAV

Štátny archív v Prešove mal k 31. 12. 2025 v stálej štátnej službe obsadených 51 štátnozamestnaneckých miest, 1 miesto v dočasnej štátnej službe a 5 miest vo verejnom záujme. Počet zamestnancov spolu je 57.

Počas roka 2025 došlo k personálnym zmenám v týchto pracoviskách:

Štátny archív v Prešove, oddelenie spracúvania archívnych dokumentov – v októbri 2025 ukončil svoje pôsobenie na oddelení Mgr. Matúš Vojna, PhD., ktorý zastupoval Mgr. Kamilu Zahorskú počas jej materskej dovolenky. Mgr. Zahorská nastúpila po ukončení MD do práce dňa 07. 10. 2025.

Špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči – v roku 2025 po dlhodobej PN k 30. 09. 2025 ukončil pracovný pomer PhDr. Lukáš Dzurilla. Jeho štátnozamestnanecké miesto bolo do roku 2025 zapožičané Okresnému úradu v Bratislave.

Štátny archív v Prešove, pracovisko Archív Bardejov – vo vykazovanom roku došlo k zmene vo funkcii vedúcej pracoviska, kedy k 01. 02. 2025 došlo k preloženiu Mgr. Anny Zamiškovej na pracovisko Archív Stará Ľubovňa. Na pozícii vedúcej pracoviska v Bardejove ju nahradila Mgr. Veronika Havadejová.

Štátny archív v Prešove, pracovisko Archív Svidník – k 1. februáru 2025 odišla z pozície vedúcej pracoviska Mgr. Veronika Havadejová, ktorá bola preložená do Bardejova. Dočasne poverenou riadením pracoviska bola Mgr. Lenka Badidová, ktorá sa dňa 01. 10. 2025 po riadnom výberom konaní stala vedúcou pracoviska Archív Svidník.

Štátny archív v Prešove, pracovisko Archív Stará Ľubovňa – k 31. januáru 2025 ukončil štátnu službu vedúci pracoviska PhDr. Jozef Harčar. Od februára nastúpila na pozíciu vedúcej archívu Mgr. Anna Zamišková.

Vzdelanostná úroveň zamestnancov

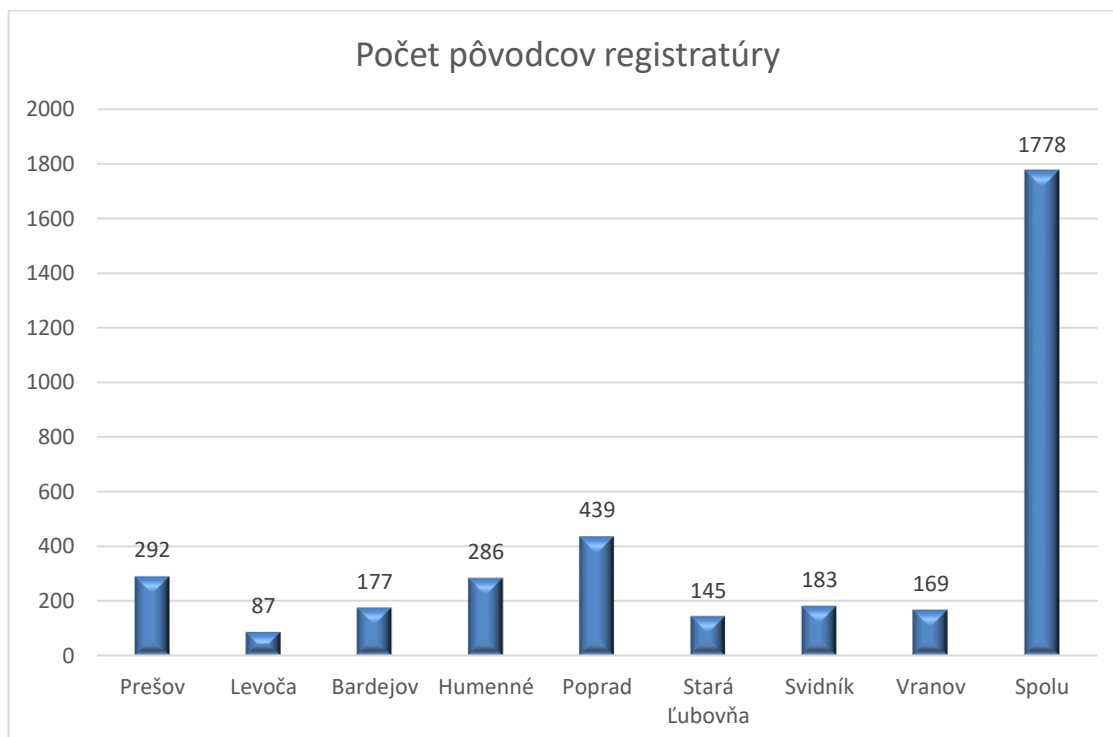
SŠ s maturitou	VŠ I. stupeň	VŠ II. stupeň	VŠ III. stupeň
14	3	36	4

C1. Predarchívna starostlivosť

Štátny archív v Prešove eviduje v predarchívnej starostlivosti 1778 pôvodcov registratúry. Archívu bolo predložených 113 registratúrnych poriadkov pôvodcov, z toho počet schválených registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov pôvodcov registratúr, ktorí majú povinnosť ich predkladať (I. kat.) bolo 102 a počet schválených registratúrnych plánov pôvodcov registratúr, ktorí majú povinnosť ich predkladať (II. kat.) bolo 11. Subjekty predložili 566 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, z toho schválených bolo 547.

Štátny archív v Prešove v roku 2025 vykonal štátny odborný dozor u 64 pôvodcov, zásadné porušenia zákonov a vyhlášky neboli zistené. Kontroly sa týkali najmä pôvodcov registratúr I. kategórie.

Štátny archív v Prešove prebral po vyrad'ovacom konaní celkovo 255,255 bm archívnych dokumentov.

C2. Evidencia archívneho dedičstva SR

V Štátnom archíve v Prešove je uložených 5 563 archívnych súborov v množstve 21 767,604 bm. Z nich je 5 439 spravovaných archívom v množstve 21 097,764 bm. Na základe depozitnej zmluvy je archívom spravovaných 41 súborov v množstve 405,390 bm. U pôvodcov, ktorí nezriadili archív je dočasne uložených 83 súborov v množstve 264,450 bm. V archívoch pôvodcov je uložených 5 súborov v množstve 573,270 bm. Archív prevzal 334 prírastkov archívnych súborov v množstve 280,760 bm. Úbytok predstavoval 106 archívnych súborov v množstve 94,660 bm.

V priebehu roka bola vykonávaná revízia a opravy ELAF. Zároveň sa aktualizovali údaje z ELAF tak, aby korešpondovali s údajmi v aplikácii ISEA. V OSAD bolo vykonané aj vyplňanie údajov pre tvorbu lokačného prehľadu v aplikácii WinAfondy s priamym lokalizovaním fondov a zbierok v príslušnej karte archívneho fondu.

C3. Ochrana archívnych dokumentov

Štátny archív v Prešove spolu so svojimi siedmimi pracoviskami sídli v 13 budovách. Celková kapacita všetkých depotov je 27 968,330 bm. Voľná kapacita depotov je 6 520,886 bm.

Štátny archív v Prešove sídli v dvoch historických budovách, na ulici Slovenskej 40 a Slanskej 31. V depotoch sú stacionárne a kompaktné mobilné regály s celkovou úložnou kapacitou 4 827,900 bm. Voľná kapacita depotov je 782,215 bm. Uložené archívne dokumenty nemajú primeraný klimatický režim. Tento je pracovníkmi archívu pravidelne kontrolovaný a upravovaný pomocou odvlhčovačov a vetrania.

Špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči sídli v troch historických budovách na Námestí Majstra Pavla. V depotoch sú stacionárne a kompaktné mobilné regály s celkovou úložnou kapacitou 6 500 bm, voľná kapacita depotov je 2 159,425 bm. Vo všetkých objektoch je nainštalovaná protipožiarna signalizácia (EPS). Budovy patria k chráneným objektom v pamiatkovej rezervácii Levoče, zaradenej do svetového dedičstva UNESCO. Napriek rekonštrukčným prácam, ktoré v roku 2025 uskutočnilo Centrum podpory v Prešove, si vyžadujú ďalšie investície do ich obnovy a ochrany. Vo vykazovanom roku postihol špecializované pracovisko havarijný stav – zatekanie skladu cez strechu v Thurzovom dome. Oprava strechy bude v roku 2026 nevyhnutná.

V roku 2025 pokračovali delimitácie do Archívu Poprad – odovzdaných bolo 52 archívnych fondov, čo predstavuje 19,350 bm.

Práce na úseku reštaurovania a konzervovania vykonávali Martin Petrínek a Peter Petrisko pre celý Štátny archív v Prešove a jeho pracoviská.

Kníhviazačské práce zabezpečoval pre ŠAPO Jakub Sninčák podľa aktuálne predkladaných požiadaviek ŠAPO a jeho pracovísk a schválených riaditeľkou archívu.

Pracovisko Archív Bardejov sídli v účelovej budove, ktorá bola daná archívu do užívania v roku 1995. Pozostáva z dvoch častí: administratívnej a depotnej. Budova vrátane pozemku je vlastníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej MV SR). V depotoch sú stacionárne a kompaktné mobilné regály s celkovou úložnou kapacitou 3 577,260 bm. V archíve je deponovaných 13 fondov zo Štátneho archívu v Prešove v celkovom množstve 102,74 bm. Časť archívnych depotov zaberajú aj knižničné materiály – cirkevné knihy, noviny a časopisy v počte 320 bm. Celková voľná kapacita depotov je 1 284,490 bm.

V budove je nainštalovaná elektronická požiarna signalizácia. Chýba však priame napojenie na signalizačný pult hasičského útvaru. Budova je zabezpečená elektronickým signalizačným zariadením s priamym napojením na Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Bardejove. Priestory v budove sú vykurované vlastnou plynovou kotolňou. Zamestnanci pravidelne sledujú teplotu a vlhkosť v depotoch.

Pracovisko Archív Humenné sa aj v roku 2025 venoval ochrane archívnych dokumentov s cieľom ich zachovania a zamedzenia ich odcudzeniu a poškodeniu. Pokračoval proces sceľovania archívnych fondov, ich dislokácia; škatuľovanie a štičkovanie archívnych fondov; tvorba lokačných prehľadov. Uvedené činnosti vykonávali všetci zamestnanci archívu. Celková kapacita depotov v Archíve Humenné je 1 940 bm (začiatkom roka Jednotka podpory Humenné zmontovala a umiestnila niekoľko regálov do zrekonštruovaných priestorov, čím sa kapacita depotov oproti predchádzajúcemu roku navýšila o 45 bm), voľné priestory na uloženie už prakticky nie sú.

Archív Humenné v súčasnosti sídli v dvoch navzájom prepojených budovách - prenajatých priestoroch a priestoroch Ministerstva vnútra SR. Dislokácia archívu je nevyhnutná z dôvodu ukončenia nájmu v prenajatých priestoroch mesta Humenné, pretože objekt bol predaný vo verejnej obchodnej súťaži, došlo k zmene vlastníka nehnuteľnosti a ten má iný zámer s

predmetnou nehnuteľnosťou. V súčasnom stave dané priestory už nespĺňajú hygienické a pracovné podmienky.

Pracovisko Archív Poprad vykonal v roku 2025 dislokovanie archívnych fondov v súvislosti s preberaním archívnych dokumentov z vyradovacieho konania, delimitácie a sceľovania archívnych fondov v celkovom množstve 216 bm.

Archív v Poprade sídli v dvoch meštianskych domoch zo 17. a 18. storočia v Mestskej pamiatkovej rezervácii Spišská Sobota, ktoré sú vyhlásené za kultúrne pamiatky. Sú vybavené elektrickou požiarou signalizáciou (EPS) a elektrickou zabezpečovacou signalizáciou (EZS). Skladové priestory sa nachádzajú aj v budove Okresného úradu v Poprade na Nábřeží Jána Pavla II 439/16.

V spolupráci s *Centrom podpory Prešov* sa uskutočnila výsadba 8 stromov v záhrade archívu v Spišskej Sobote a boli zabezpečené regály do skladu na Okresnom úrade v Poprade, kde sme získali ďalšie priestory. V budove archívu v Poprade-Spišskej Sobote sa nachádza 12 depotov a v budove Okresného úradu v Poprade 13 depotov, s celkovou voľnou kapacitou 700 bm.

V novembri 2025 kvôli poškodeniu striech došlo k zatečeniu kancelárií. Archív sa nachádza v Mestskej pamiatkovej rezervácii v Spišskej Sobote navštevovanej turistami, budovy sú pamiatkovo chránenými objektami v zlom fyzickom stave. V blízkej budúcnosti je potrebné uvažovať o celkovej rekonštrukcii objektov.

Pracovisko Archív Svidník sídli v účelovej budove, ktorá bola archívu daná do užívania v roku 1981. Rekonštruovaná bola v rokoch 2006 – 2007. Budova vrátane pozemku je vlastníctvom MV SR. Stojí na samostatnom oplotenom pozemku. V budove sú štyri depoty vybavené kovovými regálmi. Celková kapacita depotov je 2 209,920 bm, voľná kapacita je 505,165 bm. Zamestnanci pravidelne vykonávali sledovanie teploty a vlhkosti v depotoch, škatuľovanie a sceľovanie archívnych fondov.

Pracovisko Archív Stará Ľubovňa sídli v budove po rekonštrukcii od roku 2017. Ide o trojpodlažný objekt, ktorý pozostáva z administratívnych a depotných priestorov. Budova je vo vlastníctve Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. V objekte je nainštalovaná elektronická požiarou signalizácia. Budova je zároveň vybavená elektronickým zabezpečovacím systémom s priamym napojením na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru. V zimnom období je vykurovanie objektu zabezpečené vlastnou plynovou kotolňou.

V depotných priestoroch archívu sú inštalované stacionárne regálové systémy s celkovou úložnou kapacitou 2 070 bm, z čoho 314,858 bm je aktuálne voľných.

Zamestnanci archívu pravidelne monitorujú teplotu a relatívnu vlhkosť v depotných priestoroch. Vykonáva sa aj pravidelná kontrola elektronickej požiarnej signalizácie, pričom jej stav je denne zapisovaný do prevádzkového denníka.

V roku 2025 boli na reštaurovanie odovzdané dva archívne dokumenty z fondu Magistrát mesta Podolínec.

Aj v tomto vykazovanom roku prebiehali pomocné archívne práce ako štítkovanie, škatuľovanie a sceľovanie archívnych fondov.

Pracovisko Archív Vranov nad Topľou sídli v účelovej budove. Pracovisko je vybavené v depotoch č. 1 a č. 2 mobilným regálovým systémom, depot č. 3 je vybavený stacionárnymi regálmi. Celková úložná kapacita depotov je 2 500 bm, voľná kapacita depotov je 742,660 bm.

Uložené archívne dokumenty nemajú primeraný klimatický režim. Problém s vlhkosťou v depotoch pretrvával aj v roku 2025. Za pomoci odvlhčovačov a vetraním sa čiastočne darilo udržiavať účinky degradačných faktorov na udržateľnej úrovni, a tak zabezpečiť relatívne stabilné hodnoty teploty a relatívnej vlhkosti. Pretrvávajúca vlhkosť si vyžaduje systémové riešenie.

Aj v roku 2025 v celom archíve pokračovalo sceľovanie archívnych fondov, výmena poškodených škatúl a ich štítkovanie. Pracovníci sa venovali aj dislokácii archívnych dokumentov a zariadenia v rámci budov archívu.

C4. Digitalizácia archívnych dokumentov

V roku 2025 sa v rámci digitalizácie urobilo spolu **22 556** digitálnych kópií archívnych dokumentov (z 35 350 predlôh), z toho **104** snímok pečatí a **108** snímok pečatidiel. Archív pokračoval v systematickom skenovaní a digitálnom snímkovaní archívnych dokumentov z fondu Magistrát mesta Levoče **34** skenov, z toho **2** snímky pečatí, z Obvodného notárskeho úradu v Bijacovciach sa urobilo **3 215** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Levoči **2 970** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Spišskom Podhradí **1 581** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Ordzovanoch **2 677** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Spišskom Štvrtku **681** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Spišskom Hrhove **1 559** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Nižných Repašoch **226** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Toryskách **1 286** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Klenove **910** skenov, z Obvodného notárskeho úradu v Kapušanoch **994** skenov, z Krajského súdu v Prešove **93** skenov, z Magistrátu mesta Kežmarok **6** skenov, z Provincie XVI spišských miest **6** skenov, z toho **2** snímky pečatí, z Rodu Stárai z Michaloviec **100** snímok pečatí, zo Zbierky pečatidiel **108** záberov, z rôznych fondov na celoslovenskú výstavu k zemetraseniam sa urobilo **48** snímok.

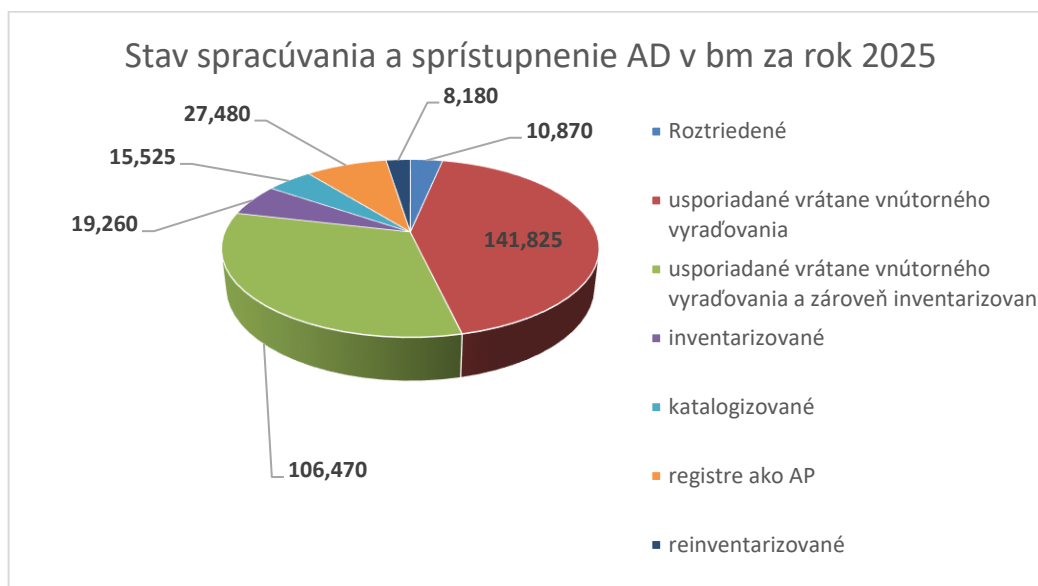
Pracovisko Archív Poprad v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny zamestnal absolventa na základe Dohody o zabezpečení podmienok vykonávania praxe pre uchádzača o zamestnanie, ktorý digitalizoval archívne dokumenty fondov okresných úradov v Poprade a Kežmarku s celkovým počtom záberov 6 018.

Digitalizácii sa venoval Rastislav Sanitrik, ktorý okrem samotnej digitalizácie vykonával kontrolu, evidenciu a opravu digitalizátov, ich presun a zálohovanie.

C5. Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

Odborné činnosti vykonávané zamestnancami archívu a jeho pracovísk boli v priebehu roka 2025 upravované podľa aktuálnych potrieb archívu a jeho pracovísk. Roztriedené boli 2 archívne fondy v rozsahu 10,870 bm, usporiadaných vrátane vnútorného vyradovania bolo 147

fondov v rozsahu 141,825 bm a 40 kusov jednotlivín, usporiadaných vrátane vnútorného vyradovania a zároveň inventarizovaných bolo 15 fondov v rozsahu 106,470 bm, inventarizovaných bolo 9 fondov v rozsahu 19,260 bm, katalogizované boli 3 fondy rozsahu 15,525 bm a 172 kusov = 5 976 katalogizačných záznamov. Bolo vypracovaných 7 registrov ako archívnych pomôcok v rozsahu 27,480 bm a reinventarizovaných bolo 8,180 bm zo 6 fondov. Aj v roku 2025 boli archívne pomôcky vyhotovené v textovom editore Word a zaslané Odboru archívov a registratúr (ďalej OAR) na schválenie. Na schválenie a zverejnenie bolo OAR odovzdaných aj 28 opisov archívnych fondov a v programe EPAP bolo vyhotovených 125 opisov pečatí a pečatidiel.

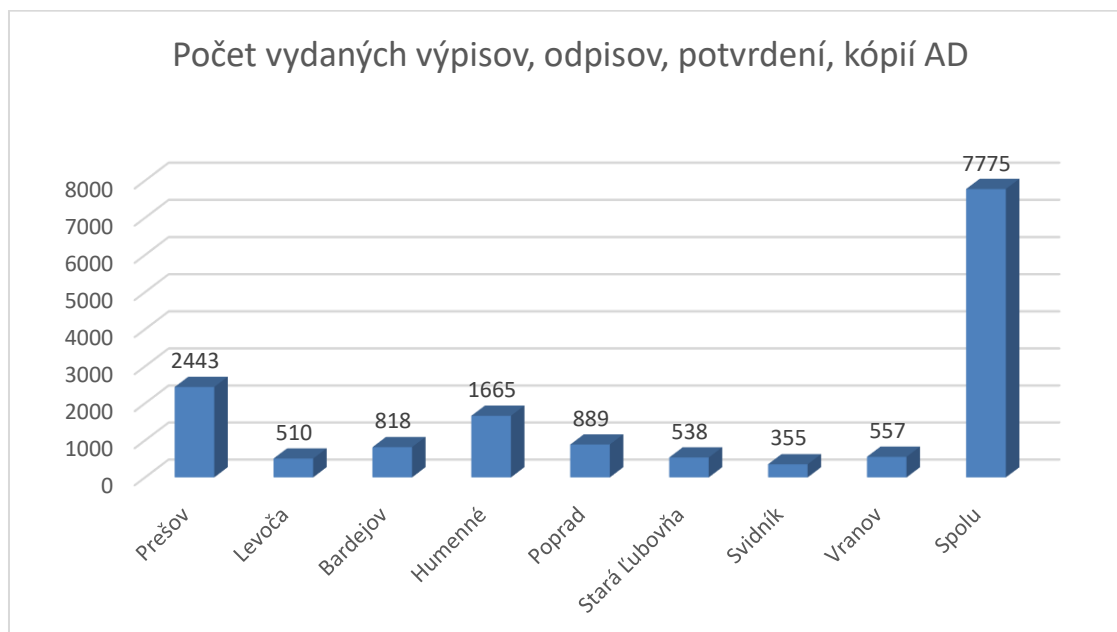
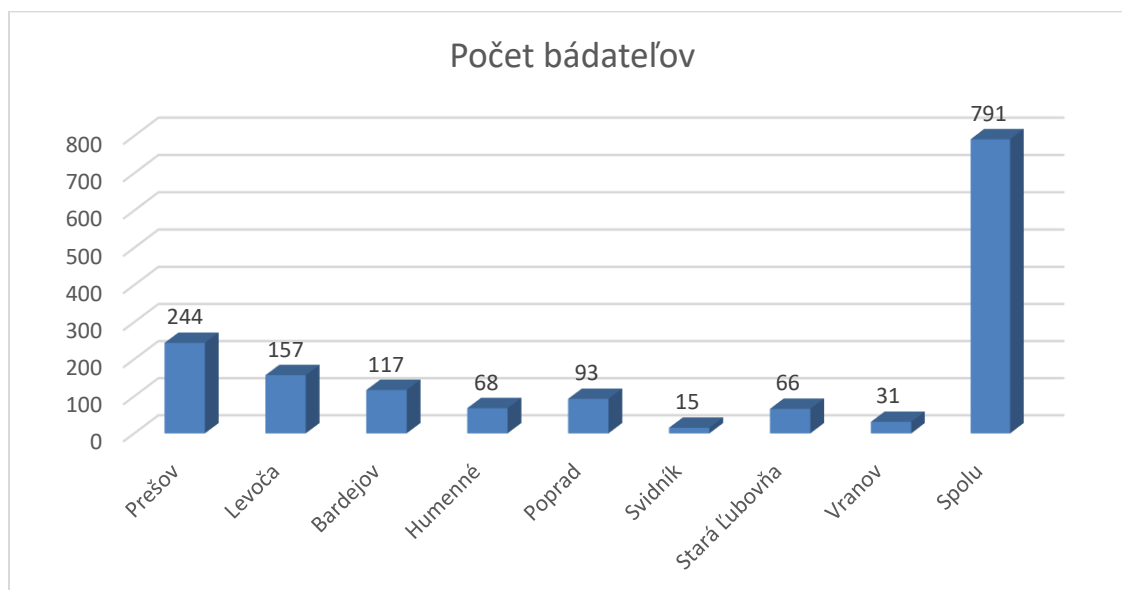
C6. Prístup k archívnym dokumentom (bádatel'ská a správna agenda)

V roku 2025 v archíve študovalo 791 bádatel'ov, z nich 738 pochádzalo zo Slovenska a 53 bolo zo zahraničia. Celkový počet bádatel'ských návštev bol 1 740. V správnej agende bolo podaných 5 738 žiadostí a vydaných bolo 7 775 výpisov, odpisov, potvrdení a kópií archívnych dokumentov. Podaných bolo 76 žiadostí o rešerš a v rámci nich bolo vydaných 113 výpisov, odpisov, potvrdení a kópií archívnych dokumentov. Archív vybral poplatky v sume 21 415,58 eur, z nich bolo 11 353,00 eur za správne poplatky a 10 062,58 eur za služby.

Oproti predchádzajúcemu roku stúpol počet žiadostí. V správnej agende sa najviac podaných žiadostí týkalo vydania výpisov z matrik, vysvedčení, potvrdení o návšteve školy, genealogických rešerš. Veľký záujem bol aj o vyhľadanie projektovej dokumentácie stavieb, dedičských spisov, kúpnych a darovacích zmlúv a pozemnoknižných dokumentov.

V bádatel'ni sme zaznamenali nárast počtu bádatel'ov aj bádatel'ských návštev. Služby archívu využívajú najmä historici, študenti stredných a vysokých škôl, odborní pracovníci, aj amatérski záujemcovia o históriu a rodinnú genealógiu. Najčastejšími témami bádatel'ov boli: genealogický výskum, výskum regionálnych dejín, vojnové konflikty, pomocné vedy historické, cirkevné a hospodárske dejiny, výskum šľachtických rodov a významných

osobností, stavebný vývoj a architektúra, spolková činnosť, školstvo, národnostné pomery i stavovské povstania.

C7. Príručná odborná archívna knižnica

Vo všetkých knižniciach sa pokračovalo v katalogizácii knižničného fondu a evidencii knižných titulov v aplikácii Knižnica. V tejto činnosti sa bude pokračovať aj v roku 2026. Archív k 31. 12. 2025 disponuje 68 572 zväzkami kníh. Katalogizovaných bolo 9 462 záznamov. V aplikácii Knižnica bolo ku koncu roka evidovaných 56 332 titulov. Na štúdium bolo vypožičaných 288 titulov. Nové prírastky boli nadobudnuté kúpou alebo darom.

C8. Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť

Na plnení úloh v tejto kapitole sa podieľali viacerí pracovníci archívu. V roku 2025 bolo v kapitole venované najviac pozornosti rezortným výskumným úlohám, predovšetkým príprave a realizácii podkladov k pripravovaným celoslovenským výstavám „*Osobné doklady a iné verejné listiny v živote občana (historický vývoj osobných dokladov v kontexte 130. výročia zoštátnenia matrík)*“ a „*Slovensko – krajina zemetrasení*“.

V priestoroch archívu na Slovenskej ulici 40 v Prešove pripravili odborný seminár s témou „*Pravda o živote a diele Miroslava Pravdu v kontexte jeho pôsobenia v štruktúrach slovenského archívnictva*“ spojenú s prednáškami a výstavou.

V priestoroch archívu na Slanskej 31 v Prešove – Nižnej Šebastovej si návštevníci mohli pozrieť výstavu „*Osobné doklady v minulosti*“.

V **Spišskom archíve v Levoči** pripravili ku „*Dňu otvorených dverí*“ výstavu archívnych dokumentov s témou „*Osobné doklady vo fondoch a zbierkach Spišského archívu v Levoči*“. Pracovníci archívu sa podieľali aj na príprave exponátov archívneho múzea na celoslovenskú výstavu „*Archívy – základ identity štátu*“ v Bratislave.

V **Archíve Bardejov** sa prezentovali výstavou „*Škola, základ života*“.

Pracovníci **Archívu Humenné** pripravili „*Deň otvorených dverí*“ spojený s výstavou „*Osobné doklady a verejné listiny v živote občana*“.

V **Archíve Poprad** pripravili minulý rok viacero výstav. V priestoroch popradského archívu to bola výstava „*Architektúra pod Tatrami*“. V spolupráci s Podtatranským múzeom v Poprade pripravili „*Výstavu o Aurelovi Scherfelovi*“; a v spolupráci s mestom Poprad „*Výstavu k oslobodeniu mesta Poprad*“. Významne sa podieľajú na udržiavaní medzinárodných vzťahov s poľskými kolegami a častokrát spolupracujú s Archívom Poľskej akadémie náuk vo Varšave. Tentokrát spolu zorganizovali „*Výstavu o Jagelovcoch*“.

Pracovisko **Archív Stará Ľubovňa** pripravil pre svojich návštevníkov výstavu „*Osobné doklady a iné verejné listiny v živote občana*“.

V **Archíve Svidník** pripravili „*Deň otvorených dverí*“ spojený s výstavou na tému „*Osobné doklady a iné verejné listiny v živote občana*“. Pri významnom výročí od ukončenia II. svetovej vojny zorganizovali výstavu „*Údolia smrti. Hrôzy vojny. 80. výročie ukončenia II. svetovej vojny*“.

Všetci pracovníci **Archívu Vranov nad Topľou** pripravili pre svojich záujemcov výstavu „*Osobné doklady a iné verejné listiny v živote občana*“.

Archív a jeho pracoviská pripravili aj početné exkurzie za účelom oboznámenia sa s prácou archivára a možnosťami štúdia v archíve. Výstavy, prednášky spojené s exkurziami boli určené hlavne pre žiakov základných, stredných a vysokých škôl.

Pracovníci archívu sa venovali aj individuálnej výskumnej a publikačnej činnosti, ktorá je vhodným doplnením kultúrno-osvetovej činnosti archívu. Pracovníci napísali 2 štúdie, 25 článkov a správ, 2 recenzie a 2 posudky. V kultúrnej a osvetovej činnosti pripravili 17 prednášok, 19 výstav, 5 vystúpení v rozhlase a v TV vysielaní, organizovali 5 odborných konferencií a seminárov, ako aj početné exkurzie.

Štúdie vyšli A. Mišíkovej: *Pečate grófa Imricha Stáraiho*; L. Janačekovi: *Majetkové pomery popradských mešťanov v 18. storočí*. In *Paginae historiae*. Sborník národného archívu 2025, roč. 33, č. 1. Recenzie napísala D. Pellová o „*Úradných knihách mesta Prešov*“ a o „*Obraze poddanej ženy v dokumentoch hospodárskej správy*“.

Rozhovory pre rôzne regionálne televízie a rozhlas poskytli: Z. Kollárová o *Dr. Michalovi Guhrovi a Samuelovi Weberovi*; D. Ihnátová a M. Čech-Špireková o výstave *Osobné doklady a iné verejné listiny v živote občana*; P. Ufnárová o výstave počas *Dňa otvorených dverí*; Z. Kollárová o *ocenení olympijského výboru* a o *obci Batizovce*.

V máji 2025 Z. Kollárová predstavila prácu popradských archivárov a históriu archívu pri príležitosti 30. výročia sídlenia v budove archívu na Sobotskom námestí v Poprade.

K. Guregová pripravila pre študentov dejepisu vyučovaciu hodinu s využitím archívnych dokumentov k regionálnym dejinám Starej Lubovne. S. Sámelová sa podieľala na príprave konferencie Spišského dejepisného spolku s názvom „Osobnosti spišskej historiografie“.

C9. Organizačná a riadiaca a hospodársko-administratívna práca

Organizačnej a riadiacej práci sa venovala riaditeľka archívu a vedúci oddelení a pracovísk. Zúčastňovali sa pracovných porád riaditeľov archívov, porád riaditeľky archívu s vedúcimi a porád vedúcich s pracovníkmi. Riadili a kontrolovali plnenie zadaných úloh. Posudzovali vypracované projekty, archívne pomôcky a opisy archívnych fondov. Podieľali sa na tvorbe plánu a výkazu práce, editovaní webovej stránky archívu. Poskytovali odborné konzultácie bádateľom.

Všetci zamestnanci sa zúčastnili pracovných porád s vedúcimi oddelení a pracovísk archívu a vzdelávacích aktivít organizovaných zamestnávateľom. Niektorí zamestnanci sa zúčastnili školení BOZP a PO, na odborných poradách, zasadnutiach odborných komisií, vedeckých konferenciách a seminároch.

Spolupráca s Centrom podpory v Prešove a jeho jednotkami

Riaditeľka archívu a vedúci oddelení a pracovísk spolupracovali s kolegami z Centra podpory v Prešove (CP) a jeho jednotkami a riešili rôzne materiálno-technické potreby.

Objekt **Slanská 31, Prešov** je v primeranom technickom stave s platnými revíznymi a technickými kontrolami všetkých technických, elektrických a pomocných súčastí a zariadení. Fasáda objektu je však na konci fyzickej a morálnej životnosti a je nevyhnutná jej obnova. V rámci opráv je nevyhnutnou oprava stabilizačného piliera v juhovýchodnej časti stavby, ktorého odklon už naberá nebezpečné hodnoty a narúša statiku objektu v tejto časti.

V budove archívu na ulici **Slovenskej 40** je objekt bez platnej revízie elektrického zariadenia. Na uvedený stav bol z našej strany dlhodobo upozorňovaný majiteľ budovy, ktorým je mesto Prešov, ako aj správca budovy Prešov Real. V priebehu roka však uvedený stav naďalej pretrvával.

V špecializovanom pracovisku **Spišský archív v Levoči** sa v minulom roku pokračovalo v riešení akútnych problémov. Mimoriadne bola riešená havarijná situácia so zatekajúcou strechou v Thurzovom dome. Havarijný stav však dodnes nie je vyriešený, realizácia

nevyhnutných opráv sa očakáva v roku 2026. Naďalej zostáva aktuálnou potreba rekonštrukcie fasád, dvorov a vnútorných priestorov. Akútnou je aj pokračujúca výmena zastaraných akumuláčnych pecí a výmena starých ističov a rozvodov.

Na **pracovisku Archív Bardejov** boli vo vykazovanom roku v spolupráci s CP riešené bežné prevádzkové problémy. Akútnym je riešenie stavu poškodenej škridlovej strešnej krytiny na časti objektu a riešenie upchávania odpadového systému.

Na **pracovisku Archív Humenné** začiatkom roka Jednotka podpory zmontovala a umiestnila niekoľko regálov do zrekonštruovaných priestorov, v zime boli 2 nefunkčné elektrické vyhrievacie konvektory vymenené za nové, ďalej išlo hlavne o bežné údržbárske práce.

Na **pracovisku Archív Poprad** zabezpečilo CP archívu 62 regálov do nového archívneho skladu v priestoroch bývalej kuchyne Okresného úradu v Poprade, Nábr. Jána Pavla II. 16, Poprad a výsadbu náhradných stromov za pôvodne vyrúbané kvôli ich vyschnutiu.

Zásadné opravy a ani údržba havarijného stavu budovy na Sobotskom námestí 18 v Poprade – Spišskej Sobote, ktoré boli plánované, sa neuskutočnili. Najpotrebnejšou sa v súčasnosti javí oprava drevenej šindľovej strechy, ktorá je v havarijnom stave a vyžaduje celkovú rekonštrukciu.

Na **pracovisku Archív Stará Ľubovňa** vykonávala Jednotka podpory Stará Ľubovňa v spolupráci s CP v Prešove bežné prevádzkové zásahy a údržby podľa požiadavky archívu.

Pracovisko Archív Svidník v roku 2025 v rámci spolupráce s Centrom podpory Prešov, Jednotkou podpory Svidník uskutočnil údržbu drevín rastúcich na pozemku patriacom k archívu, a to orezanie suchých konárov stromov. Taktiež sa uskutočnila oprava a odpratanie škôd po veternej smršti, kedy bolo potrebné odpratať spadnuté stromy a opraviť plot. Odstránilo sa osie hniezdo z archívneho depa. Vykonávali sa tiež drobné opravy a údržba v priebehu celého roka.

Na **pracovisku Archív Vranov nad Topľou** v roku 2025 nedošlo k plánovanej oprave odpadového potrubia, oprava ostala vo fáze rozpracovaného projektu. Pracovisko sídli v budove archívu už 29 rokov. Stavba si viditeľne žiada výraznejšiu údržbu a opravu vonkajších aj vnútorných plôch. V uplynulom roku CP vykonávalo len bežnú údržbu.

Hospodársko-administratívnu prácou sa zaoberali aj zamestnanci archívu – realizácia úloh vyplývajúcich zo spolupráce s CP, starostlivosť o služobné vozidlá archívu, evidencia jász, evidencia v IS Fabasoft, evidencia dochádzky a stravných lístkov, inventarizácia majetku ŠAPO, činnosti súvisiace s bádateľskou a správnu agendou, prepisy rukopisných a strojopisných archívnych pomôcok, vyhotovovanie delimitačných protokolov, reverzov, vedenie personálnej agendy, aktualizácia agend PO a BOZP a iné.

Počet spisov a záznamov podľa útvarov za rok 2025

Organizačný útvar	Počet spisov	Počet záznamov	DZ/ nevybavené	OZ/ neodoslané	Záznamy pre spis
SAPO (ŠTÁTNY ARCHÍV V PREŠOVE)	261	775	418/0	357/0	0
SAPO1 (Oddelenie spracúvania archívnych dokumentov)	48	92	49/0	40/0	3
SAPO2 (Oddelenie služieb verejnosti)	2157	4184	2280/3	1889/0	15
SAPO3 (Spišský archív v Levoči)	872	1458	860/0	531/0	67
SAPO4 (Archív Bardejov)	1056	2198	1189/0	1004/0	5
SAPO5 (Archív Humenné)	1262	2606	1332/0	1271/0	3
SAPO6 (Archív Poprad)	987	1881	1039/0	827/1	15
SAPO7 (Archív Stará Ľubovňa)	663	1327	700/0	595/0	32
SAPO8 (Archív Svidník)	535	1132	564/0	561/0	7
SAPO9 (Archív Vranov nad Topľou)	716	1558	776/0	777/0	5
Spolu: SAPO (ŠTÁTNY ARCHÍV V PREŠOVE)	8557	17211	9207/3	7852/1	152

Na záver dovoľte poďakovať odboru archívov a registratúr MV SR za odbornú pomoc a cenné rady, kolegom z iných archívov a z Centra podpory v Prešove za spoluprácu a vedúcim oddelení a pracovísk a všetkým zamestnancom Štátneho archívu v Prešove za vykonanú prácu v roku 2025.

V Prešove dňa 30. januára 2026

Mgr. Anton Dopirák
poverený vedením archívu